

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Toma Nadejda,
Judecători – Țurcan Anatolie și Timofti Vladimir,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2021, în cauza penală în privința lui

Cialic Liviu

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.09.2020 – 16.02.2021;

Instanța de apel: 17.03.2021 – 04.05.2021;

Instanța de recurs: 26.07.2021 – 06.10.2021.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Soroca, sediul Central din 16 februarie 2021, Cialic Liviu a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(4) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe termen 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art.90 Cod penal, executarea pedepsei aplicate a fost suspendată condiționat pentru perioada de probațiune de 1 an.

A fost respinsă, ca neîntemeiată, solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat că, Cialic Liviu la 06 septembrie 2020, aproximativ la ora 18.50, fiind privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 3 ani, conform sentinței Judecătorei Soroca din 25 aprilie 2019, încălcând cerințele pct.10 subpct.2) lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13 mai 2009, care stipulează că persoana care conduce un autovehicul trebuie să posede permisul de conducere perfectat pe numele său, valabil pentru categoria (subcategoria) din care face parte autovehiculul condus, s-a urcat la volanul automobilului de model „Renault Kangoo”, cu n/î xxxx și conducându-l pe una din străzile din s. Volovița r-nul Soroca, a fost stopat de către inspectorii IPR ai PP Soroca Florești regimentul Nord, aflați în exercițiul funcțiunii, și fiind suspectat că se afla în stare de ebrietate, i s-a propus să treacă testarea alcoolscoptică pentru stabilirea nivelului concentrației vaporilor de alcool în aerul expirat, la ce ultimul a refuzat. Potrivit art.438 alin.(2) Cod Contravențional și pct.11 lit. j) al Regulamentului Circulației Rutiere, conducătorul de vehicul este obligat să se supună, la solicitarea polițistului, procedurii de

testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei, consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare. Art.33 alin.(3) lit. c) al „Legii privind siguranța traficului rutier”, nr.131-XVI din 07.06.2007 stipulează, că conducătorul de autovehicul este obligat să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat și examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri și de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare.

Aceste acțiuni ale inculpatului au fost încadrate în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, după semnele calificative - refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolsopică, de la examenul medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, săvârșite de către o persoană care este privată de dreptul de a conduce mijloace de transport.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care lui Cialic Liviu să-i fie numită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 10 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. Conform art.85 alin.(1) Cod penal, a adăuga la pedeapsa stabilită, pedeapsa complimentară rămasă neexecutată, dispusă prin sentința Judecătorie Soroca (sediul Central) din 25 aprilie 2019, prin care Cialic Liviu a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani și să fie dispusă încasarea a cheltuielilor judiciare în mărime de 41 lei, suportate pentru efectuarea testării alcoolsopică.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă în sensul aplicării față de inculpat a prevederilor art.90 Cod penal, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal.

Totodată, a mai menționat că prima instanță neîntemeiat a respins demersul acuzatorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare ce au fost suportate în legătură cu efectuarea expertizei judiciare.

Conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului (art.229 alin.(1) Cod de procedură penală).

Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, în cazul dat suma de 41 lei, costul testării alcoolsopică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2021, a fost admis apelul declarat, casată sentința, în latura pedepsei și a cheltuielilor judiciare, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, a fost exclusă aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Cialic Liviu se consideră condamnat în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni.

În temeiul art.85 Cod penal, a fost adăugă la pedeapsa stabilită, pedeapsa complimentară rămasă neexecutată, dispusă prin sentința Judecătorie Soroca (sediul

Central) din 25.04.2019, și lui Cialic Liviu i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu aplicarea pedepsei complementare sub formă de privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

A fost dispusă încasarea de la Cialic Liviu în beneficiul statului suma de 41 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În rest, sentința a fost menținută fără modificări.

4.1. În argumentarea soluției pronunțate, instanța de apel a indicat că acțiunile inculpatului corect au fost încadrate juridic de către prima instanță în baza art.264¹ alin.(4) Cod penal, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de criteriile de individualizare a acesteia, menționând că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Referitor la pedeapsă, instanța de apel a apreciat că există temei legal pentru casarea sentinței întrucât, la soluționarea chestiunii respective nu s-a acordat deplină eficiență dispozițiilor art.art.7, 61, 75 Cod penal, pedeapsa stabilită de prima instanță fiind prea blândă în raport cu circumstanțele de drept și de fapt stabilite pe cauză, precum și reieșind din gravitatea faptei infracționale săvârșite de către inculpat.

Instanța de apel a considerat, că prima instanță greșit și-a motivat soluția de individualizare a executării pedepsei în privința inculpatului și nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, susținând o poziție eronată în ce privește aplicarea față de inculpat a dispoziției art.90 Cod penal. Discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și greșit motivate în privința aplicării pedepsei cu executarea suspendată.

În această ordine de idei, instanța de apel a conchis că, soluționând chestiunea privind stabilirea și individualizarea pedepsei urmează a se ține cont de gravitatea infracțiunii și pericolul social al faptelor săvârșite de către inculpat, de personalitatea inculpatului, astfel, necesită excluderea aplicării prevederilor art.90 Cod penal, pentru a fi posibilă atingerea scopurilor pedepsei.

Cu privire la motivele invocate de partea acuzării, având în susținere prevederile art.art.227, 228, 229, 143 Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că cheltuielile judiciare pentru efectuarea testării alcoolscopice (*instalarea muștiucului în aparatul de măsurare*), în sumă de 41 lei, urmează a fi suportată de inculpat.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului, prin care, invocă prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului Cialic Liviu să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate, iar solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea cheltuielilor de judecată din contul inculpatului să fie respinsă.

În dezvoltarea argumentelor recursului, apărarea susține că la stabilirea pedepsei instanța trebuie să țină cont de scopul legii penale, care urmărește restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni și ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale acestuia.

Consideră că, în speță este posibilă suspendarea executării pedepsei cu închisoarea și acordarea posibilității acestuia, ca în termenul de probațiune, prin comportament exemplar și muncă cinstită să îndreptățească încrederea ce i s-a acordat și va oferi o mai bună protecție intereselor societății, decât izolarea lui Cialic Liviu de societate.

Recurentul nu este de acord nici cu încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare, considerând că acestea urmează a fi suportate de către stat.

6. Procurorul a prezentat referință pe marginea recursului depus de partea apărării, și a pledat pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. art. 61, 75 Cod penal, astfel că nefiind comise careva erori de drept în raport cu motivele invocate de partea apărării, iar decizia contestată conține motive clare pe care se întemeiază soluția.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că, potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică, dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul cererii de recurs, Colegiul penal atestă, că partea apărării invocă temeiurile pentru declararea recursului prevăzute la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Cu referire la argumentele invocate în recurs, Colegiul penal menționează, că potrivit art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a Codului penal în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a acestuia.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele atenuante și agravante, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Colegiul penal reține că persoanei declarate vinovate, trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

Totodată, instanța de recurs reamintește că, categoriile pedepselor aplicate persoanelor fizice sunt expuse în Codul penal într-o anumită consecutivitate: de la cea mai blândă - amendă, până la cea mai aspră - detențiune pe viață.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește

numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Respectiv, doar instanța de judecată este în măsură să înfăptuiască acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a săvârșit o infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

Analizând temeinicia solicitării apărării privind necesitatea aplicării în privința inculpatului Cialic Liviu a unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege, Colegiul penal menționează, că aceasta nu poate fi reținută, deoarece sub aspectul individualizării pedepsei penale, soluția instanței de apel, este întemeiată și legală.

Astfel, instanța de apel corect a reținut că inculpatul a comis o infracțiune, care potrivit art.16 Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin gravă, fiind comisă cu intenție, prin urmare instanța de apel a motivat iraționalitatea aplicării prevederilor art.90 Cod penal.

În opinia Colegiului penal, instanța de apel corect și legal a stabilit pedeapsa inculpatului, precum și modalitatea de executare a acesteia, motivându-și temeinic soluția în acest sens, iar argumentele apărării cu privire la aplicarea art.90 Cod penal sunt declarative, deoarece nu conțin o motivare a solicitărilor cu referire la circumstanțe concrete ale cauzei.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că alegațiile apărării cu privire la comiterea erorii de drept, individualizarea contrară prevederilor legale a pedepsei stabilite inculpatului, sunt vădit neîntemeiate, întrucât însăși recurentul nu a identificat și nu a expus în recurs care anume prevederi legale au fost încălcate de către instanța de apel la individualizarea pedepsei.

Colegiul penal reiterează că, la stabilirea măsurii și modului de executare a pedepsei, instanța de apel a ținut cont de prevederile art.7, 16, 75-78, 85 Cod penal, soluția fiind motivată corespunzător circumstanțelor cauzei, corect concluzionând că scopul pedepsei poate fi atins doar cu executarea reală a pedepsei cu închisoare stabilite lui Cialic Liviu, aceasta fiind proporțională și echitabilă faptei intenționate comise de către inculpat.

Reieșind din cele expuse supra Colegiul penal conchide că, la stabilirea pedepsei inculpatului Cialic Liviu, pentru infracțiunea comisă, instanța de apel nu a comis erori de drept ce ar afecta soluția, pedeapsa aplicată și modul de executare a acesteia fiind corect stabilite, cu respectarea exigențelor legii, iar alegațiile apărătorului expuse în recursul ordinar sunt vădit neîntemeiate.

Cu referire la solicitările recurentului privind necesitatea respingerii cererii părții acuzării de încasare a cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, Colegiul penal reține că, prin Legea nr.316 din 22 decembrie 2017, în vigoare din 09 februarie 2018 (publicată în Monitorul Oficial cu nr. 40-47 art.108 din 09 februarie 2018), a fost abrogat alin.(2) art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile prevăzute la alin.(1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, iar în sensul dat urmează a fi notat că potrivit prevederilor art.229 alin.(1) și (2) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, cu excepția sumelor plătite interpreților, traducătorilor, precum și apărătorilor în cazul asigurării inculpatului cu avocat care acordă asistență juridică garantată de stat, atunci când aceasta o cer interesele justiției și condamnatul nu dispune de mijloacele necesare.

Având în vedere că cheltuielile judiciare pentru efectuarea testării alcoolscoptică (*instalarea muștiucului în aparatul de măsurare*), compensarea căreia a fost solicitată din contul inculpatului, au fost suportate după intrarea în vigoare a prevederilor Legii nr. 316 din 22 decembrie 2017 și ținând cont că nu au fost constatate careva impedimente privind încasarea din contul inculpatului a respectivei sume, se ajunge la concluzia că soluția instanței de apel raportată la prevederile art.art.227, 229 alin.(1)-(3), 143 Cod de procedură penală, este corectă și motivată.

Prin urmare, Colegiul penal atestă că, instanța de apel la judecarea cauzei nu a comis erori de drept, care ar impune casarea deciziei recurate, motiv din care se impune soluția inadmisibilității recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului Cialic Liviu, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În temeiul art.432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Chiriac Stela în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 04 mai 2021, în cauza penală în privința lui *Cialic Liviu xxxx*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 11 noiembrie 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir